

простої лінійної регресії виявилось ефективним для прогнозування температур і відносної вологості у вуликах на підставі багаторазового одночасного реєстрування показників зовнішніх і внутрішніх датчиків (F007TH) термогігрометра Ambient Weather WS-10. Виявлений зв'язок між мікрокліматом вулика і продуктивними показниками бджіл. Отримані нами попередні дані вказують на перспективність такого підходу до оцінки і прогнозування мікроклімату у вуликах і продуктивності бджолиних сімей. Для побудови більш точних регресійних моделей слід враховувати якомога ширший діапазон коливань температур і відносної вологості в період льоту бджіл.

#### **Висновки**

1. Для оцінювання мікроклімату у вуликах доцільно використовувати невеликі дистанційні датчики, які є зручними у використанні та не впливають на стан внутрішнього середовища.

2. Багаторазове одночасне реєстрування показників мікроклімату зовні і в середині вуликів дозволяє використовувати методи регресійного моделювання з метою прогнозування їх коливань залежно від метеорологічного стану довкілля.

---

УДК 619:001.891.53:616.34

### **МОНІТОРИНГ ОБТУРАЦІЙ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ У СОБАК**

Білий Д.Д., к.вет. наук, доцент, Мілько А.С., магістр

[dmdmbeliy@i.ua](mailto:dmdmbeliy@i.ua)

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна*

Кишкова непрохідність у дрібних домашніх тварин у умовах інноваційних технологій годівлі і утримання в умовах гіподинамії має значне розповсюдження. На сучасний момент травматизм сторонніми тілами у дрібних домашніх тварин складає 10–15 % від загальної кількості захворювань шлунково-кишкового тракту і за відсутності своєчасної діагностики специфічне лікування малоефективне, а прогноз несприятливий. При цьому, незважаючи на можливість спонтанної евакуації стороннього тіла за певних умов, основним способом лікування ілеусу залишається хірургічний, ефективність якого залишається недостатньою.

**Мета дослідження:** визначити поширеність, етіологічні чинники та особливості перебігу за обтурацій шлунково-кишкового тракту у собак.

**Матеріал та методи дослідження.** Проводили аналіз звітної документації та історій хвороби пацієнтів. За первинного прийому тварин здійснювали збір анамнезу, клінічне та апаратне дослідження, на основі їх результатів обґрунтовували діагноз та протокол лікування.

**Результати досліджень.** Вивчення обтурації було проведено впродовж 2016–2019 років на 53 собаках. При цьому вік тварин складав від 3 місяців до 13 років, хоча дана патологія найбільш часто реєструється у 1–3-річних тварин.

Як свідчать отримані дані, у структурі захворювань, які викликають непрохідність шлунково-кишкового тракту, наявність сторонніх предметів діагностовано у 60,38 % пацієнтів, новоутворення – 15,09 %, інвагінацію – 13,21 %, спадкову хворобу – 11,32 % та 6,13 % тварин.

Таким чином, в абсолютній більшості випадків обтурацію спричинює потрапляння у шлунково-кишковий тракт сторонніх предметів, які за розміром перевищують діаметр просвіту стравоходу та кишечника. При цьому навіть знаходження їх у шлунку призводить до розвитку ряду патологічних процесів, зокрема гастриту та супроводжується явищами інтоксикації.

Аналіз локалізації сторонніх предметів у шлунково-кишковому тракті, вказує на те, що у більшості випадків вони розташовуються в тонкому відділі кишечника (53,13 % випадків), дещо рідше – в шлунку (28,13 %). Обтурація стравоходу реєструється у собак в 12,5 %, а локалізацію сторонніх предметів, які спричиняють закупорку, в товстому відділі кишечника діагностується у 6,24 % тварин.

Отримані дані вказують на те, що частіше діагностується механічна непрохідність (67,86 %) порівняно із динамічною (32,14 %). У структурі механічної непрохідності у більшості випадків діагностували обтураційну непрохідність (35,71 % від всіх хворих тварин), динамічної – спастичну (17,85 % пацієнтів). Головними причинами кишкової непрохідності у собак були: обтураційної – закупорка сторонніми предметами (21,43 %), странгуляційної – защемлена грижа та заворот (7,14 %), змішаної – інвагінація (7,14 %), динамічної – спастична (21,43 %).

**Висновки.** Таким чином, обтурація шлунково-кишкового тракту у собак є поширеною патологією, характеризується багатогранністю прояву, важкістю перебігу на тлі обережного або несприятливого прогнозу, що ускладнює діагностику і лікування.

---

УДК 636.097

### **ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМАТИЗМУ У СВИНЕЙ**

Білий Д.Д., к.вет. наук, доцент, Потуремець А.Ю., магістр

[dmdmbelyi@i.ua](mailto:dmdmbelyi@i.ua)

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна*

В умовах сучасного ведення тваринництва на промисловій основі спеціалістам ветеринарної медицини потрібно постійно проводити заходи щодо попередження і лікування тварин із хірургічними хворобами, які спричиняють значний економічний збиток. Водночас травматизм є однією із найбільш розповсюджених причин зниження продуктивності і передчасної вибраковки тварин, тобто фактором, який стримує збільшення виробництва м'яса.

Причини травматизму носять технологічний характер, тобто пов'язані із порушенням режиму годівлі, зоогігієнічних умов утримання (скупченість, розташування в одному станку тварин різної маси і віку, утримання разом із ними некастрованих самців).

**Мета дослідження:** встановити поширеність та особливості клінічного перебігу хірургічної патології травматичного генезу.

**Матеріал та методи дослідження.** Вивчення особливостей травматичних пошкоджень у свиней проводили на основі аналізу облікової документації господарства, а також визначення особливостей клінічних ознак за даної патології із урахуванням їх динамічних змін. Водночас аналізувати можливі причинно-наслідкові зв'язки, зокрема етіологічні чинники, характерні для конкретних умов виробництва.

**Результати досліджень.** Незважаючи на те, що ТОВ «Агроцентр К» є одним із ведучих сільськогосподарських підприємств Дніпропетровської області із високим рівнем організації виробництва, що зумовлює низьку захворюваність поголів'я свиней, проблема травматичних ушкоджень залишається не вирішеною.

В умовах ТОВ «Агроцентр К» у дорослих тварин (кнурів і свиноматок) ведуче місце займають хірургічні захворювання, які діагностуються в 59 та 62 % відповідно, тоді як в групах на відгодівлі вони реєструються лише в 37 % випадків. В останньому випадку встановлено високий рівень внутрішніх незаразних хвороб – 58 %. При цьому серед технологічних груп у свиноматок 11 % становлять акушерсько-гінекологічні захворювання.

У структурі хірургічної патології у всіх технологічних групах найбільш поширеними виявились захворювання, обумовлені травматичними ушкодженнями. Серед кнурів вони